

Piotr Garstecki

Uniwersytety badawcze - model kształcenia na drugim i trzecim stopniu studiów.
Wystąpienie na temat kształtu studiów doktoranckich oraz studiów magisterskich.

Konspekt

1. Czy możemy uczyć tak jak na Harvardzie bez dużych nakładów finansowych?
2. Budowa światowo konkurencyjnych centrów akademickich powinna być racją stanu.
3. Jakie czynniki stanowią o sukcesie w kreowaniu takich centrów? Jakie czynniki są kluczowe dla osiągnięcia przez Polskę wysokiego poziomu kształcenia i innowacji które będą wspierały gospodarkę?
4. Najbardziej krytyczne dla rozwoju potencjału badawczo-naukowego flagowych uczelni jest stworzenie skoncentrowanego kapitału ludzkiego. Uczeń, studenci, najwyższy poziom naukowy z rozwiniętą siecią codziennych powiązań między jednostkami i wydziałami. Stworzenie ośrodków, które będą tyglami nauki i kuźniami wynalazców.
5. Będę argumentował, że oprócz powszechnej edukacji na poziomie magisterskim, która w Polsce funkcjonuje zadowalająco, potrzebne jest stworzenie ram do edukacji poprzez badania naukowe. Programy magisterskie i doktorskie, w których dominującym czynnikiem kształcącym jest udział w badaniach naukowych jest najlepszym sposobem na wykształcenie zaangażowanej kadry o kwalifikacjach umożliwiających tworzenie nowych rozwiązań technicznych i transfer tych rozwiązań do gospodarki.
6. Programy studiów badawczych powinny skorzystać z olbrzymiego potencjału instytutów Polskiej Akademii Nauk. Statystyki przekonują, że Instytuty PAN prowadzą programy doktorskie na najwyższym poziomie w Polsce. Ustawowe uniemożliwienie prowadzenia studiów doktorskich w jednostkach PAN przyniosłoby duże straty. Instytuty dysponują olbrzymim zapleczem badawczym i dużą liczbą stanowisk badawczych z których mogą korzystać studenci oraz małą liczbę zaangażowanych studentów. Na uczelniach wyższych stosunek liczby stanowisk badawczych do liczby studentów jest odwrotny.
7. Komplementarność instytutów badawczych i uczelni wyższych tworzy fantastyczną możliwość rozwoju studiów badawczych. Współpraca między PAN a uczelniami wyższymi powinna być promowana przez stworzenie odpowiednich programów stypendialnych i programów studenckich grantów badawczych. Aktywna współpraca może w perspektywie kilkunastu lat doprowadzić do stworzenia autentycznie zintegrowanych uniwersytetów badawczych obejmujących uczelnie wyższe i jednostki PAN i to bez zmian formy prawnej, a jedynie poprzez integrację projektową. Co bardzo istotne promowanie takiej współpracy nie wymaga dużych środków, a jedynie odpowiednich uregulowań i zmian w dystrybucji funduszy na edukację.
8. Bardzo istotne jest wprowadzenie elementu konkursowości do finansowania edukacyjnej funkcji uczelni wyższych. Celowa jest taka konstrukcja zasad finansowania, która będzie promowała rozwój potencjału badawczego w najlepszych ośrodkach akademickich oraz rozwój kierunków studiów badawczych. Cele te będzie łatwiej osiągnąć jeżeli uczelnie wyższe zreorganizują strukturę zarządzania badaniami, w tym stworzą system grup badawczych z transparentną ścieżką angażu i kariery naukowej.